

روزنامه همدان

روزنامه سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران

سه شنبه ۱۴ آذر ۱۴۰۰ - ۲۱ جمادی الاول ۱۴۴۵ - ۵ دسامبر ۲۰۲۳ - شماره ۲۳۱۵ - سال هشتم

۸ صفحه - قیمت ۱۰۰۰۰ تومان - ضریب کفیی ۶۱۴
hamdelidaily.ir hamdelidaily@gmail.com newspaper.hamdeli.com

صاحب امتیاز، مدیر مسئول: ولی‌الله شجاع‌پوریان سردبیر: جلال خوش چهره

چاپ: صمیم ۳۳۳۳۳۳۳۳-۴۴۵-۰۲۱

تهران- خیابان مطهری- نرسیده به تقاطع سهروردی- خیابان سنندج

خیابان زاهدان- پلاک ۸- واحد ۲- تلفکس: ۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷۵-۰۲۱۶۶۹۸۱۲۷

یادداشت

نقد اجمالی تقلیل‌گرایی‌های رمانتیک از امر اجتماعی!



محمدحسین علایی

جامعه‌شناس

تخصص صاحب‌نظر در مسائل اجتماعی هست که می‌بایست از جانب مسئولان امر مسموع واقع شود که مع الاسف در ادوار مختلف چندان شاهد درک چنین ضرورتی از جانب ایشان نبوده نیستیم. در اینجا لازم است به اجمال در خصوص مفهوم امر اجتماعی نکتته‌های به عرض مخاطبان برسانم. امیل دورکیم جامعه‌شناس فرانسوی یکی از ویژگی‌های جوامع جدید را «تقسیم کار» تلقی می‌کند. وی در بحث از همبستگی مکانیکی و ارگانیکی اشاره می‌کند که در هم پیچیدگی و به هم پیوستگی جوامع ارگانیک باعث می‌شود بار بی‌تردید هر یک از ما در مقام یک شهروند حق اظهارنظر در تمهید حیات معقول اجتماعی را دارا هستیم. لیکن بایستی نسبت به سخن اهل تخصص نیز گشوده باشیم و بدانیم در تحلیل مسائل اجتماعی نمی‌توانیم امر اجتماعی را به امور رمانتیک تقلیل دهیم و پیچیدگی روابط گوناگون متغیرهای حاکم بر جوامع جدید را نادیده بگیریم.

...شهر ماندست و کنون غوغای وانت بارها جمع‌شان جمع است در هر کوچه‌ای اشرارها (ضمناً استفاده نابجا از قافیه «اشرارها» در فقره فوق‌الذکر قویا مورد انتقاد نگارنده این سطور است).

میراث

گنبدهای شادمهر، نشانه‌های فن‌آوری و توسعه نیشابور کهن



گنبدهای آجری شادمهر، که قرن‌ها همچنان استوار و پابرجا مانده، نشانه‌های فن‌آوری و توسعه نیشابور کهن است. رجبعلی لباف خانیکی، باستان‌شناس و پژوهشگر حوزه میراث‌فرهنگی در یادداشتی نوشت: ابو عبدالله محمدبن احمد مقدسی در کتاب احسن التفاضیم فی معرفه الاقالیم در قرن چهارم هجری قمری نیشابور را این گونه تعریف کرده است: «نیشابور شهری مهم و مرکزی آبرومند است که همپایه‌ای در اسلام برای خواصی که در آن گرد آمده است سرافرازند...» مطالعات کتابخانه‌ای و کاوش‌های باستان‌شناسی معنجر به کشف آثار و شواهدی در نیشابور شده که تا حدود زیادی گفته‌های مقدسی را تأیید می‌کند. گستره، جایگاه و اهمیت علمی، فرهنگی و اقتصادی نیشابور اقتضا می‌کرده است که در جای جای آن سرزمین مساعد، شهر کها، آبادی‌ها و بناهای عام‌المنفعه و آرامگاهی ساخته شود. گنبدهای شادمهر از جمله بناهای آرامگاهی هستند که خارج از بافت مسکونی شهر کهن نیشابور و در میانه گورستانی قدیمی در فاصله حدود سه کیلومتری جنوب نیشابور کنونی ساخته شده و از آن‌ها به نام‌های «شهمهر»، «شادمهر»، «شاد مهرک»، «شهمیر»، «مهرآباد»، «مهرآوا»، «مهرآ» نام برده شده است. وجه مشترک جالب و قابل تامل این اسامی واژه مهر است. این مجموعه معماری آجری مشتمل بر دو بنای آجری گنبددار است که به «گنبد بزرگ» و «گنبد کوچک» معروفند و با وجود تفاوت‌های ساختاری هر دو از نوع بناهای آرامگاهی هستند. گنبدهای شادمهر مهم‌ترین ابنیه کهن دهستان ریوند در جنوب غرب شهر نیشابور و در فاصله ۸۰۰ متری جنوب روستای شادمهرک مرکز دهستان ریوند واقع‌اند که هر یک را به استاد مطالعات پیمایشی و میدانی و کتابخانه‌ای امرور می‌کنیم.

۱- گنبد بزرگ

این بنا به فاصله کمی از کناره شرقی جاده نیشابور به کاشمر و در میانه گورستانی قدیمی واقع شده است. گنبد بزرگ اگر چه آسیب‌های زیاد انسانی و طبیعی دیده اما آن قدر مستحکم و اساسی به شیوه رازی ساخته شده که پوسته داخلی باقیمانده آن هنوز شکوه و عظمت آن را به رخ می‌کشد و جایگاه مهم اجتماعی و اعتقادی صاحب ناشناخته آن را یادآور می‌شود. ساختار بنا به گونه‌ای است که نمای بیرونی آن هشت ضلعی و پلان داخلی چهارضلعی و چلیپایی است. این ساختار موجب شده است که در چهارگوشه بنا چهار جرز عظیم ایجاد شود و گنبد سنگین آجری را به دوش کشد و استحکام بنا را تضمین کند. بدنه بیرونی بنا ظاهراً با آجرچینی ساده نماسازی شده اما رعایت تقارن، توازن و تعبیه درگاه‌ها و طاقنماهای متناسب و سطوح پر و خالی نمای بنا را زیبا و پر شکوه جلوه می‌داده است. نمای درونی هم آجری و بی‌پیرایه است اما با ترفندهای معماری متنوع‌تر از نمای بیرونی آراسته شده است. به این معنی که معمار چیره دست کوشیده است علاوه بر چهار ایوان در چهار جهت جغرافیایی بر چهارگوشه نیز

نگارخانه

مرور و نگاهی به کتاب «مکتب‌های ادبی ایران و جهان»، اثر فیض شریفی

وستعی به گستره کشورهای پارسی‌گوی

سید علی انجو

متخصص اخلاق پزشکی، وعضو هیات علمی دانشگاه پزشکی شهید بهشتی

استاد فیض شریفی، در سال‌های نوجوانی ما از اساتید جدی و باسواد دبیرستان نمونه توحید شیراز و یکی از عوامل موفقیت دانش آموزان آن مدرسه در درس ادبیات کنکور بود. از کلاس اول دبیرستان کل مطالب آیین نگارش و نکات کنکوری چهار سال دبیرستان را در جزوه‌ای گرد آورده بود و از همان کلاس اول دبیرستان بی آنکه بدانیم این‌ها کل مطالب کتاب‌های تمام چهار سال دبیرستان است به عنوان جزوه کمک درسی در اختیار ما قرار داده بود. بی آنکه در عوض این همه زحمت و تلاش مفید و اثربخش اجر و مزدی بخواید. ما و کودکان گریزپای با تکرار و تکرار و تکرار مطالب را فرا می‌گرفتیم که: «العلم حرف و التکرار الف» از جمله جزوه‌های ارزشمندی که

فیض‌الله شریفی که در آن زمان با امضای معروف مزین به «پاهو» منتشر کرده بود، جزوه درجه یکی به نام «سیک‌شناسی و مکتب‌های ادبی» بود. اکنون با ورق زدن کتاب گران‌سنگ مکتب‌های ادبی ایران و جهان، تألیف استاد فرزانه فیض شریفی، پرتاب می‌شوم به سال‌های شیرین و پر امید نوجوانی در دبیرستان دانشگاه شیراز. هرچند این کتاب دو جلدی بزرگ و نفیس از نظر حجم مطالب بسیار بیشتر و در جای جای این اثر ارزشمند جاری است. مکتب‌های ادبی ایران و جهان فقط یک کتاب مکتب‌شناسی و سیک‌شناسی ادبیاتی نیست بلکه مجموعه درباری از بهترین اشعار فارسی را در خود جمع کرده است. اگر تو نیز مثل من دلت برای بهترین نثرهای ادبیات فارسی و اشعار والای ناصر خسرو، خیام، حافظ، سعدی، صائب و شاعران معاصر ایران و جهان تنگ می‌شود، تردید نکن که حالت با خواندن این کتاب بهتر می‌شود. هم شعر میخوانی، هم با تاریخ ادبیات آشنا می‌شوی و هم مکاتب و سبک‌های ادبی جهان را بهتر درخواهی یافت. هر کس با این کتاب مأنوس شود و در گلستان معطرش غوطه بخورد به هر بار پایان مطالعه با خود و همنا با انوری خواهد خواند: «ای دیر به دست آمده بس زود برفتی / آتش زدی اندر من و چون دود برفتی» دلم که تنگ می‌شود مانند دوران دبیرستان سر کلاس

یادداشت

درباره‌ی «مردم»

بودن امنیت و حریم‌مان، پدر یا مادر یا فرزند یا خواهر و برادر خوبی باشیم. در هر جای دنیا، مردم همان‌هایی هستند که عمل اصلی ایجادکننده ثروت و قدرت ملی هستند. خشت‌های خاموش ایندیولویسک را از خود و باافرقایان رفع می‌کنند. در گفتمان خودکامگی، عمده‌ی مردم اعضای سرکش و آب زپیر کاه جامعه هستند که به صورت بالقوه در کار سربچی از فرامین و اوامر هستند و عداوتی دیگر از مردم که هشیار و مطیعند می‌بایست مراقب و بالاسر آنها باشند. می‌توان

چندین نمونه دیگر نیز به این موارد اضافه کرد. اما «مردم» در هیچ‌یک از این قالب‌ها و تعریف‌های صلب نمی‌گنجند. مایی که مردم هستیم، آدم‌هایی هستیم با محدودیت‌های فراوان، امکانات کم و آرزوهای نه چندان دراز. ما همان‌هایی هستیم که آرامش و امنیت و رفاه در حدی نیاز داریم که بتوانیم بی‌غدغی در خطر



آرش رازانی

روزنامه‌نگار

مفهوم «مردم» از جمله مفاهیمی است که گرچه ساده و قابل فهم به نظر می‌رسد، اما در عمل چنان چندوجهی و حتی متناقض از این مفهوم استفاده می‌شود که گویی «مردم» به چند موضوع مختلف نسبت داده شده است.

در گفتمان سیاسی موسوم به راست، مردم اعضای فعال و پاینده با قانونی هستند که علاوه بر حفظ نقش فعال اقتصادی خود با مشارکت موثر در انواع انتخابات به تمامی تصمیمات سیاسی احزاب و حاکمیت مشروعبیت می‌دهند و همچنین مالیات دهندگان خوش حسلی هستند و ترجیحاً دارای مشی سکولار در زندگی شخصی و خانوادگی در

کتاب

کتاب «کامو و سارتر» منتشر شد



«زندگی بدون خدا؛ جهت‌گیری‌های جدید برای اکتیست‌ها، اگنوستیک‌ها و افراد بلاتکلیف.» کتاب «کامو و سارتر» توسط مرگان اصلیان ترجمه شده و انتشارات مهرگان خرد آن را منتشر کرده است.



دریچه

کلودیو پایو - برزیل

روزنامه‌نگاری

کیست آن کش سر پیوند تو در خاطر نیست یا نظر با تو ندارد مگرش ناظر نیست نه حلالست که دیدار تو بیند هر کس که حرامست بر آن کش نظری ظاهر نیست همه کس را مگر این ذوق نباشد که مرا کان چه من می‌نگرم بر دگری ظاهر نیست هر شبی روزی و هر روز زولی دارد شب وصل من و معشوق مرا آخر نیست هر که با غمزه خوبان سر و کاری دارد سست مهرست که بر داغ جفا صابر نیست

مجازستان

دانشکده هنر واقعا جالبه. داری کار می‌کنی بیهو دکمه‌ی لباست کنده می‌شه، میری سراغ بچه‌های طراحی لباس می‌گی: ببخشید میشه این دکمه رو بدوزین؟ اونا هم در حالی که دارن بوجی موجبت می‌کنن دکمه رو میدوزن و میری. (تتا) رابطه کمبود ویتامین D و افسردگی. مکر در مطالعات تایید شده است. برای پیشگیری از کمبود آن، در بهار و تابستان مواجهه ۲۵٪ از سطح بدن به مدت ۱۰ دقیقه و در زمستان ۱۰٪ بدن به مدت ۲-۳ ساعت دم ظهر برای تولید ویتامین D کافیهست. این از آن تغییر سبک‌های زندگی ارزان و موثر برای بهبود بهداشت روان است. (دکتر روح‌الله صدیق) چند ماه پیش که بیهوش شدم و رفتم بیمارستان، ۲ تا از رفیق‌م باهام بودن، بیمارستان برای همراه صندلی و تخت نداشت، تا ۴ صبح هومونجا رو زمین نشسته بودن و چرت می‌زدن ولی موندم، رفاقت برای من ایینه و گرنه پایه دوره‌ی آخر هفته که همه هستند. (کتابشاه سوم) برام واقعا جای تعجبیه که مهاجرت معکوس همه آدم‌ها رو حماقت میدونید و سرزنششون می‌کنید. بله از نظر عقلانی این کار ممکنه صحیح نباشه ولی همه آدم‌ها که روحیه یکسانی ندارن. دیگه وقتی آدم دلش یکجا خوش نیست، نمیتونه اونجا شاد باشه، زمین و زمان رو بهم بدوزی براش، دلش خوش نیست که نیست! (منشن الممالک)

دنیای علم

دانشمندان سرکوب درد را

از انگل‌ها یاد می‌گیرند

تصور می‌شود که هر مولکولی که حضور انگل باعث ایجاد آن می‌شود، می‌تواند مسکن بالقوه‌ای برای سایر مشکلات سلامتی باشد و دانشمندان اکنون برای سرکوب درد متوجه چنین انگل‌هایی شده‌اند. اگرچه انگل‌هایی به نام لیشمانیوز پوستی یا سالک، زخم‌های پوستی بد شکلی ایجاد می‌کنند، اما هیچ دردی به همراه ندارند. این توانایی به انگل‌ها اجازه می‌دهد تا فرایند درمان را به تعویق بیاورند و به طور موثر بقای خود را طولانی‌تر کنند. اکنون، برای اولین بار، محققان به بررسی ضایعات روی پوست موشها پرداخته‌اند تا ارزیابی کنند که آیا مسیره‌های سیگنال‌دهی متابولیک مسئول خشی کردن درد است یا خیر. هدف این است که این مکانیسم برای کمک به افرادی که از دردهای ناتوان‌کننده رنج می‌برند از طریق توسعه داروهای ضد درد غیر مخدروی استفاده شود. آب‌های ساتوسکار، نویسنده ارشد این مطالعه و استاد پاتولوژی در کالج پزشکی دانشگاه ایالتی اهایو، می‌گوید: هیچ‌کس نمی‌داند چرا این ضایعات بدون درد هستند اما تصور می‌شود که انگل به نوعی سیستم فیزیولوژیکی میزبان را دستکاری می‌کند. بر اساس داده‌های ما، انگل‌ها مسیرهایی ایجاد می‌کنند که درد را سرکوب می‌کند. اینکه آنها چگونه این کار را انجام می‌دهند، هنوز در دست بررسی است. ما فرض می‌کنیم که هر مولکولی که در حضور انگل تولید می‌شود می‌تواند مسکن بالقوه‌ای برای سایر مشکلات سلامتی باشد. محققان از طریق مطالعه خود توانسته‌اند مواد شیمیایی مرتبط با سرکوب درد را با استفاده از یک بررسی طیف‌سنجی جرمی بی‌طرفانه از ضایعات ایجاد شده روی موش‌ها شناسایی کنند. این بررسی معنجر به کشف متابولیت‌های متعددی شد که بیشتر ارتباط با جلوگیری از درد درد مشخص شده بود. متابولیت‌ها مولکول‌هایی هستند که واسطه یا محصول نهایی مجموعه‌ای از واکنش‌های شیمیایی برای حفظ حیات رخ می‌دهند. مسیره‌های تسکین درد مرتبط با سیستم اندوکاناتینوئید مغز که یک سیستم سیگنال‌دهی سلولی پیچیده است که نقش مهمی در تنظیم فرآیندهای فیزیولوژیکی مختلف و حفظ هموستاز دارد نیز شناسایی شد. محققان اکنون در تلاش هستند تا بفهمند چگونه غفونت بر سلول‌ها تأثیر می‌گذارد و آیا این رابطه مستقیم است یا غیرمستقیم. اگرچه آنها می‌دانند که انگل‌ها از این متابولیت‌های مشاهده‌شده تغذیه می‌کنند تا تولیدمثل کنند، اما کشف اینکه چرا مسیره‌های کلیدی سرکوب درد در ماکروفاژهای آلوده فعال نمی‌شوند، سؤالاتی را در مورد چگونگی تحریک این مکانیسم‌ها و چگونگی بازآفرینی آنها ایجاد می‌کند. در این تحقیقات تاکنون به اندازه پاسخ‌های ما به دست آمده، سؤالات جدید ایجاد شده است. با وجود بدون درد بودن، بی‌ضرر نیست. هنگامی که حشره حامل این انگل خطرناک میزبان را نیش می‌زند، بیماری ایجاد شده عمدتاً بر اندام‌های داخلی مانند طحال، کبد و مغز استخوان تأثیر می‌گذارد. این بیماری خطر تب طولانی مدت، کاهش وزن و کم‌خونی را به همراه دارد.